

[A. C. Normann.]

vort forslag om den indføjelſe i § 13, stk. 2, at lærlinge får ret til at modtage den almen-dannende del af den teoretiske undervisning i de beſtående lærlingeskoler — også efter at dagskoler i den faglige undervisning er indført, d. v. s. efter de 8 års forløb — eller i almindelige aftenskoler, såfremt disse iøvrigt kan give dem en tilfredsstillende undervisning i disse fag, altså i regning, dansk og medborgerkundskab. Vi har i denne henseende indhentet en erklæring fra undervisningsministeriets konsulent for aften- og ungdomsskoler, som overfor udvalget har erklæret, at den opgave udmærket kunne egne sig for de beſtående aftenskoler. Der er fra en enkelt ſide — det er også antydet her i dag — rejst tvivl om, hvorvidt denne adgang vil blive ret stærkt udnyttet. Jeg håber, den vil blive udnyttet af mange lærlinge, der ønsker at tilbringe et par vinteraftener om ugen sammen med kammerater fra deres hjemegn og deres eget milieu, og jeg håber, ordningen vil bidrage til, at de fleſt mulige af de beſtående håndværkerskoler kan blive bevaret trods den koncentration, fagklassedelingen iøvrigt vil medføre. Allerede ved første behandling af lovforslaget gik vi ind for den opfattelse, at de mange mindre skoler, som ofte byder på en fortræffelig uddannelse, i størſt mulig udſtrækning burde bevares. De ſtår som et udtryk for en varm interesse for ungdommen og også som udtryk for en ſtor offervilje, og i den udſtrækning, deres opretholdelse kan spare os for opførelſe af flere dyre lokaler og for ansættelse af flere lærere, som de almindelige skoler jo i forvejen driver en fortvivlet kaperjagt på, vil det være lykkeligt for alle parter, herunder for mestrene, som så ikke i så lang tid skal undvære lærlingene i arbejdstiden, og ligeledes for skatteyderne, som er en kategori, man ikke bør gøre det til en sædvane helt at overſe i de enkelte love.

Man kan ikke undres over, at beſtemmelſerne om dagskolens gennemførelſe ſeſt om 8 år har vakt megen opmærksomhed og en hel del betænkelighed hos dem, der skal undvære deres lærlinge i arbejdstiden; men jeg håber, det vil viſe sig med tiden, at betænkelighederne aftager — også blandt principaler og mestre — så-

ledes som det er ſket først i kommiſſionen, også hos mestrenes repræſentanter, og dernæſt i folketingsudvalget, hvor der nu er opnået enighed om at gå over til dagskoleordningen. Det er viſt erkendt fra alle ſider, at den nye ordning med dagskole for den faglige undervisning og med fagklassedeling vil gøre den teoretiske undervisning mere effektiv, end den har været tidligere; det har der i alt fald været en — som det hedder i betænkningen — alt overvejende enighed om i kommiſſionen, og man må altså gå ud fra, at dette også har været mestres og principalers opfattelse.

De betænkeligheder, vi alligevel nærede, hidrørte først og fremmeſt fra ængſtelsen for at sløve mestrenes og principalernes interesse i at antage lærlinge og fra ængſtelsen for at overflødiggøre for mange af de beſtående lærlingeskoler. Det er også derfor, vi har bidraget så stærkt til at få indført beſtemmelſer, der dæmper disse virkninger af dagskoleordningen. Jeg tænker dels på den allerede under denne debat meget omtalte dispensationsbeſtemmelſe i § 13, stk. 3, der ikke blot overlader det til ministeren at dispensere, men pålægger ham det, såfremt det ſkønnes, at økonomiske eller praktiſke vanskeligheder taler imod dagundervisningen, og dels på beſtemmelſen om, at dagundervisning i de almene fag ikke er obligatorisk, hvad der som ſagt vil komme til at indskrænke dagskoletiden en del, hvis denne beſtemmelſe iøvrigt udnyttes efter ſin henſigt.

I denne forbindelse beklager jeg, at det ikke lykkedes i udvalget at intereſſere de øvrige partier for det radikale venſtres forslag om, at den tid, der medgår til dagundervisningen, skal lægges til den samlede læretid, f. eks. således at hvis dagskoleundervisningen i en læretid på 3½ år er ſammenlagt 3 måneder — jeg ved ikke, hvor meget den vil blive, det afhænger af hele ordningens gennemførelſe, af faglige forhold o. s. v. — ſkulle den samlede læretid være 3 år og 9 måneder, altså et tillæg på 3 måneder. Det ville have været en passende modydelse fra lærlingenes ſide for den fordel, også rent arbejdsmæſſigt, som dagskoleordningen er for dem, og det ville have medført, at mesteren som delviſ erſtatning for afsavn af lærlinge i arbejdstiden havde